

Tema 4: Arbeidstidsregulering og familiepolitikk

Den nordiske modellen

- En sterk velferdsstat... som må finansieres
- Arbeidslinjen:
 - Så mange som mulig i arbeidsfør alder skal være i jobb
 - Den relative størrelsen på den arbeidsføre befolkningen sammenlignet med den eldre populasjonen får ikke bli for liten.
- Det skal være mulig å kombinere familieliv med arbeid
- Viktig å prøve å unngå at folk havner langvarig utenfor arbeidsmarkedet.

UIT

NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET

SOK-2006- Anvendt arbeidsmarkedsøkonomi

Arbeidstidsregulering (Kapittel 5 Boeri og van Ours)

1. Bakgrunn

Slutten av 1800-tallet:

- 10-16 timers arbeidsdag og barnearbeid vanlig
- Ingen skille mellom «normal» og «unormal» arbeidstid (natt, helg, helligdager)
- Ingen kvantifisering av kostnad for «unormal» arbeidstid
- Ingen system med begrunnelser og prosedyrer knyttet til bruk av «unormal» arbeidstid

1. Bakgrunn

Perfekt arbeidsmarked:

- Individet maksimerer nytte gjennom å fritt velge antall timer på jobb og fritid

What's all the fuss about?

- På de fleste markeder kan arbeidstakere og arbeidsgivere ikke velge arbeidstid helt fritt

Ufullkommet arbeidsmarked:

- Når arbeidsgivere har monopsoni-makt kan de presse opp antallet arbeidstimer på samme måte som de kan presse ned lønna.

2. Regulert arbeidstid under **fullkommen konkurranse**

- Antakelser

Fullstendig informasjon

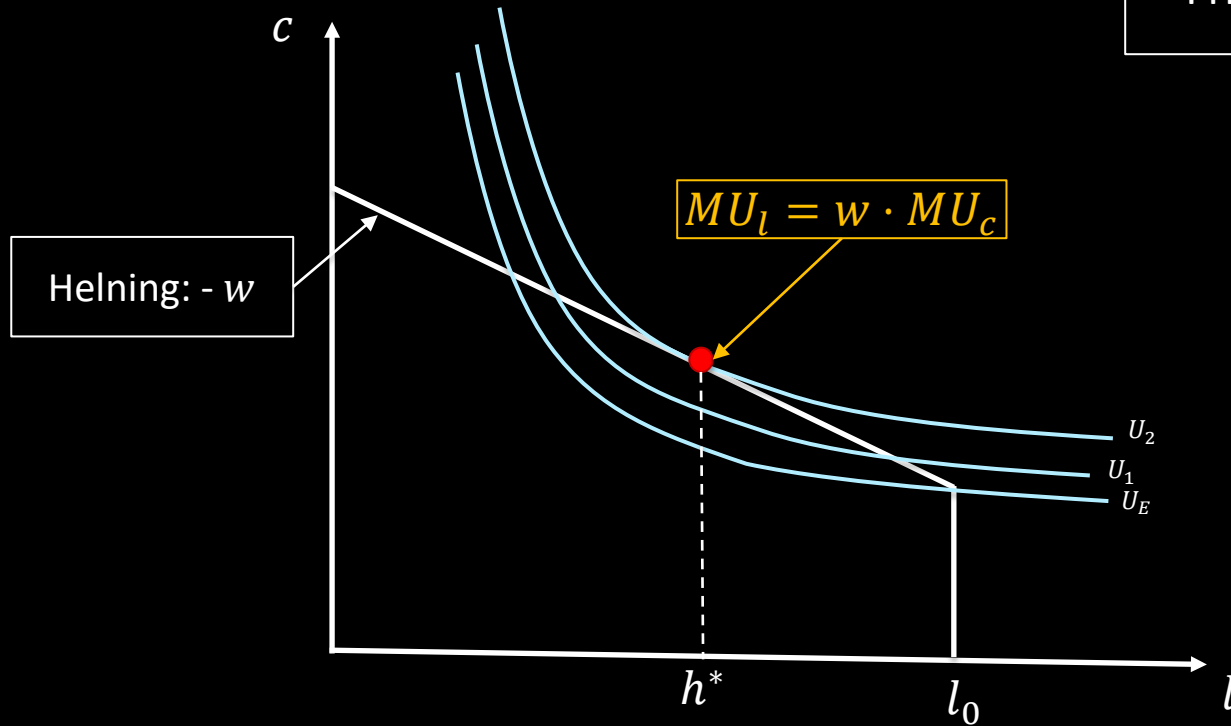
Ingen markedsmakt: arbeidsgivere og arbeidstakere er pristakere

Nyttemaksimering (individ/arbeidstakere)

Profittmaksimering (bedrift/arbeidsgivere)

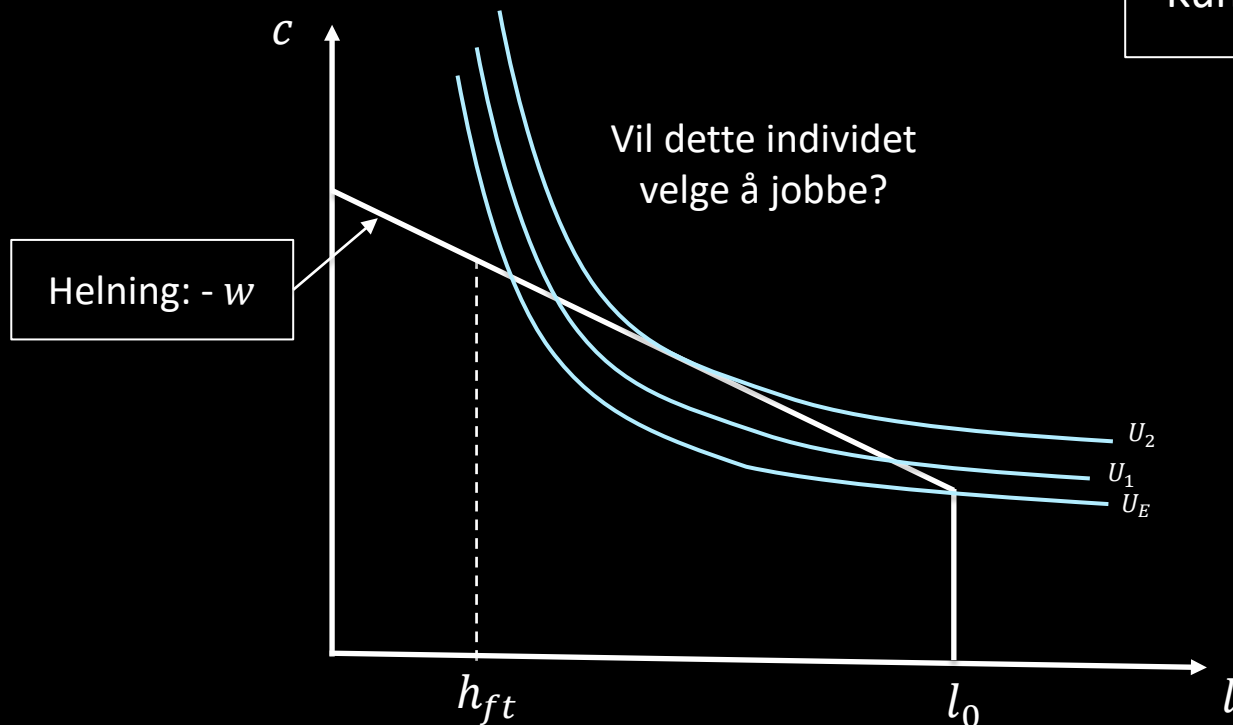
2.1 Regulert arbeidstid under **fullkommen konkurranse**: Individets arbeidstilbud.

Fritt valg av mengde arbeid

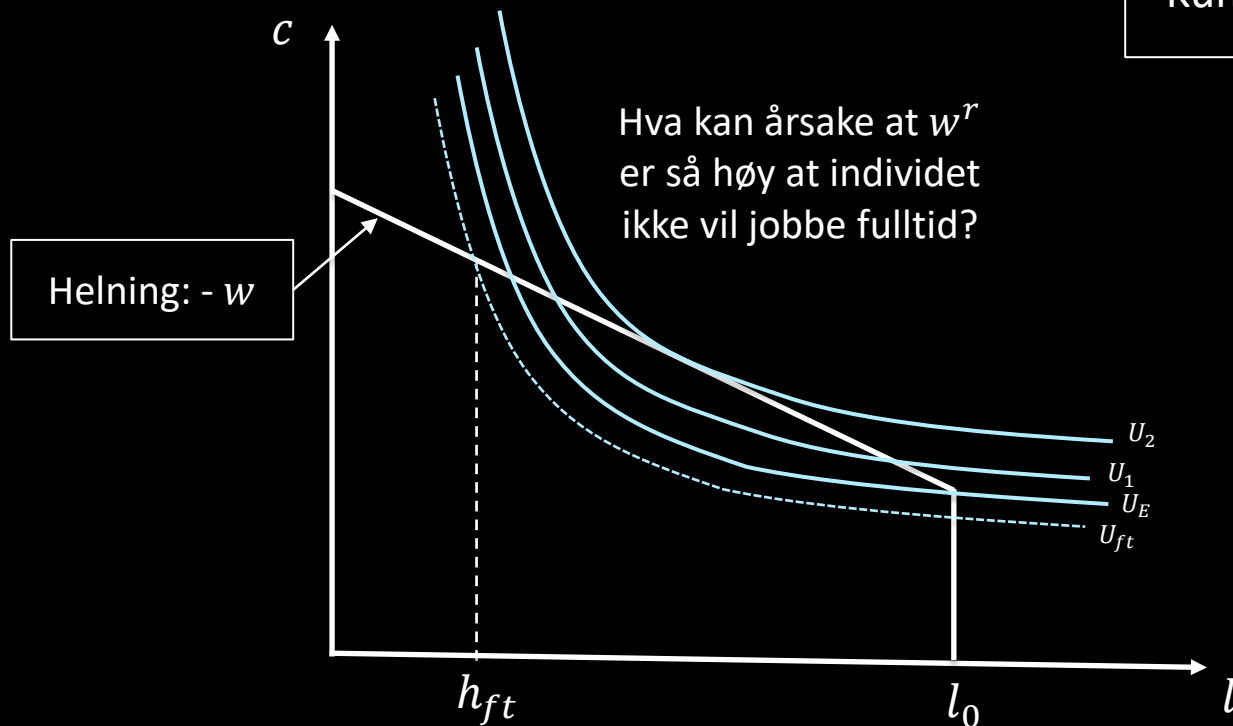

2.1 Regulert arbeidstid under **fullkommen konkurranse**: Individets arbeidstilbud.

Kun fulltidsjobber tilgjengelig

2.1 Regulert arbeidstid under **fullkommen konkurranse**: Individets arbeidstilbud.

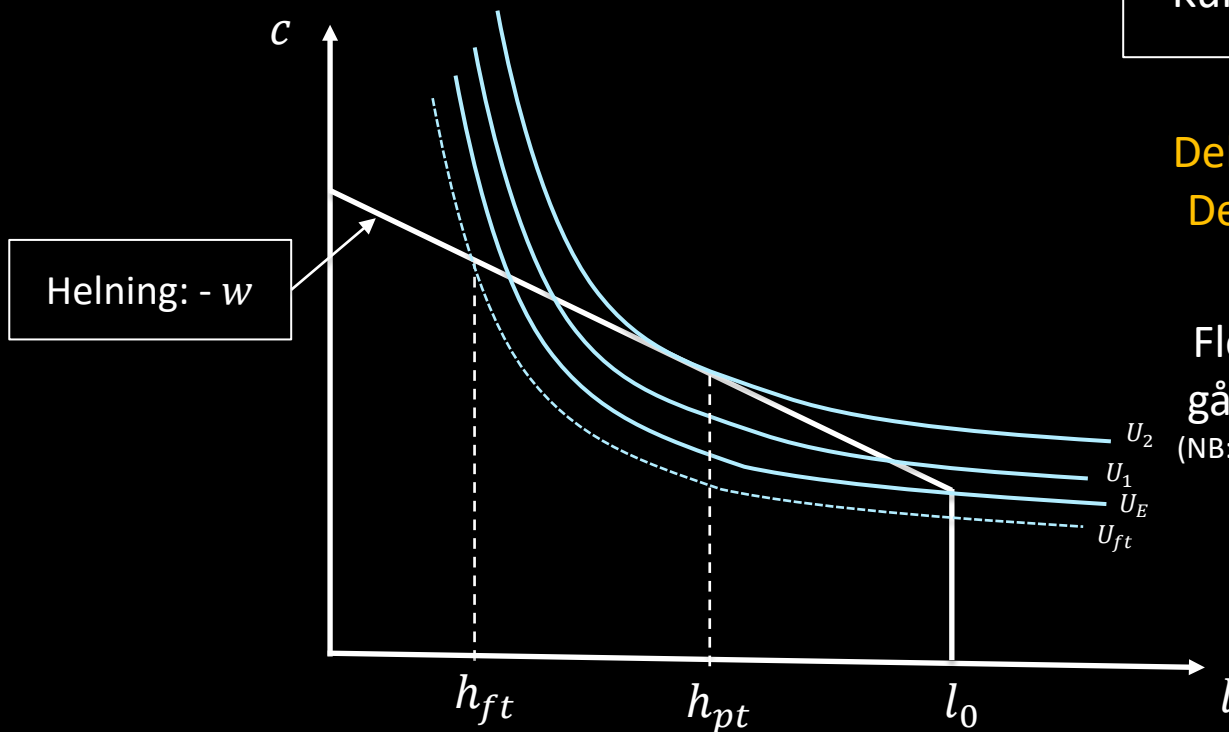

Kun fulltidsjobber tilgjengelig

Individer med relativt høy w^r velger å ikke delta på arbeidsmarkedet

Hva skjer med yrkesdeltakelsen om vi introduserer deltidsjobb på dette markedet?

2.1 Regulert arbeidstid under **fullkommen konkurranse**: Individets arbeidstilbud.

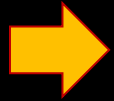
Kun fullidsjobber tilgjengelig

Deltidsjobber blir tilgjengelig.
Det er frivillig å velge deltid.

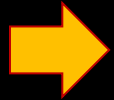
Flere vil finne det gunstig å
gå inn på arbeidsmarkedet!
(NB: h_{pt} er ikke nødvendigvis optimalt valg
for individet)

2.1 Regulert arbeidstid under **fullkommen konkurranse**: Individets arbeidstilbud.

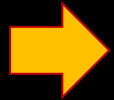
- Frivillig deltid - prediksjoner

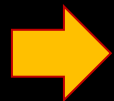
Økt arbeidskrafttilbud blant individer som vurderer fritid/familie relativt høyt

Økt sysselsetting (heltid og deltid) og lavere lønnsnivå

Eventuelt økt etterspørsel på arbeid (fleksibilitet for arbeidsgivere)

Frivillig deltid vil sannsynligvis føre til økt velferd

2.1 Regulert arbeidstid under **fullkommen konkurranse**: Individets arbeidstilbud.

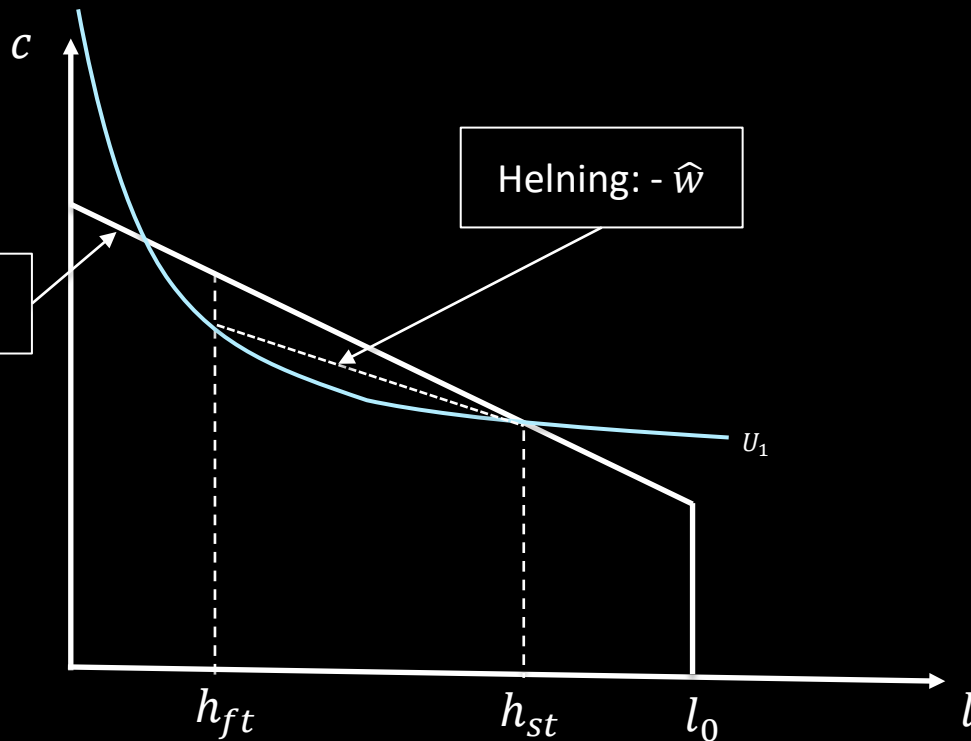
Kun deltidsjobber tilgjengelig

Helning: $-w$

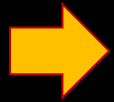
Helning: $-\hat{w}$

Individet hadde vært villig å
akseptere en lavere timelønn
for å få jobbe fulltid

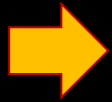
$w - \hat{w} =$ mål på velferdstap
for individet

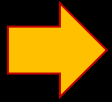
2.1 Regulert arbeidstid under **fullkommen konkurranse**: Individets arbeidstilbud.

Hvis det **ikke** er frivillig å jobbe heltid eller deltid reduserer regulert arbeidstid velferden

En del arbeidere foretrekker fulltid men tilbys kun deltid = undersysselsatte

En del arbeidere foretrekker deltid men tilbys kun fulltid = oversysselsatte

2.2 Regulert arbeidstid under **fullkommen konkurranse**: Bedriftens valg av arbeid

Se video 4.1

- Bedrifter må velge både...
 - Hvor mange arbeidere de skal ansette, og
 - Hvor mange timer disse ansatte skal arbeide
- Det er faste kostnader knyttet til hver ansatt arbeidstakere
 - Datorer, telefoner
 - Sosiale avgifter

$$C = L \cdot (F + w \cdot h)$$

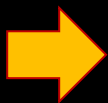
2.2 Regulert arbeidstid under **fullkommen konkurranse**: Bedriftens valg av arbeid

Se video 4.1

- Konklusjoner ved fritt valg av antall arbeidere og antall arbeidstimer:

Da det er faste kostnader knyttet til hver ansatt vil bedriften:

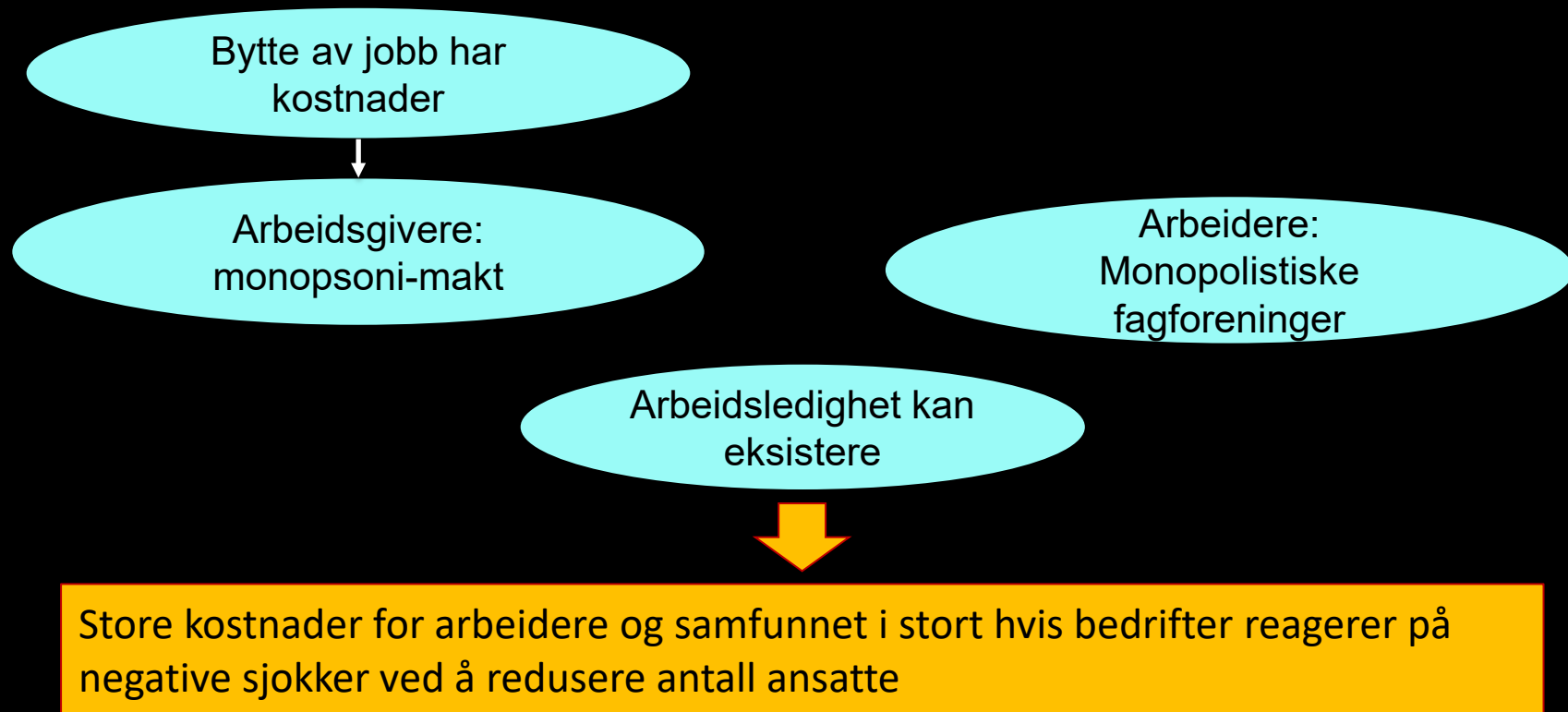
Endre antallet ansatte, men ikke antallet arbeidstimer per arbeidere, dersom produksjonsvolumet endres

Negativ sjokk: Bedriften vil minke antallet ansatte ($L \downarrow$) heller enn antallet timer per ansatt.

Ikke et stort problem under **fullkommen konkurranse** (folk kan finne nye jobb). Men kan være et stort problem under **ufullkommen konkurranse**.

3. Arbeidstidsregulering under **ufullkommen konkurranse**

2.1 Arbeidstidsregulering under **ufullkommen konkurranse**

Korttidsarbeid (Short Time Work – STW)

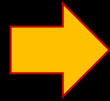
I fravær av inngrep på markedet vil negative sjokker føre til at bedrifter sier opp arbeidere:

2.1 Arbeidstidsregulering under **ufullkommen konkurranse**

Korttidsarbeid (Short Time Work – STW)

STW = Short time work:

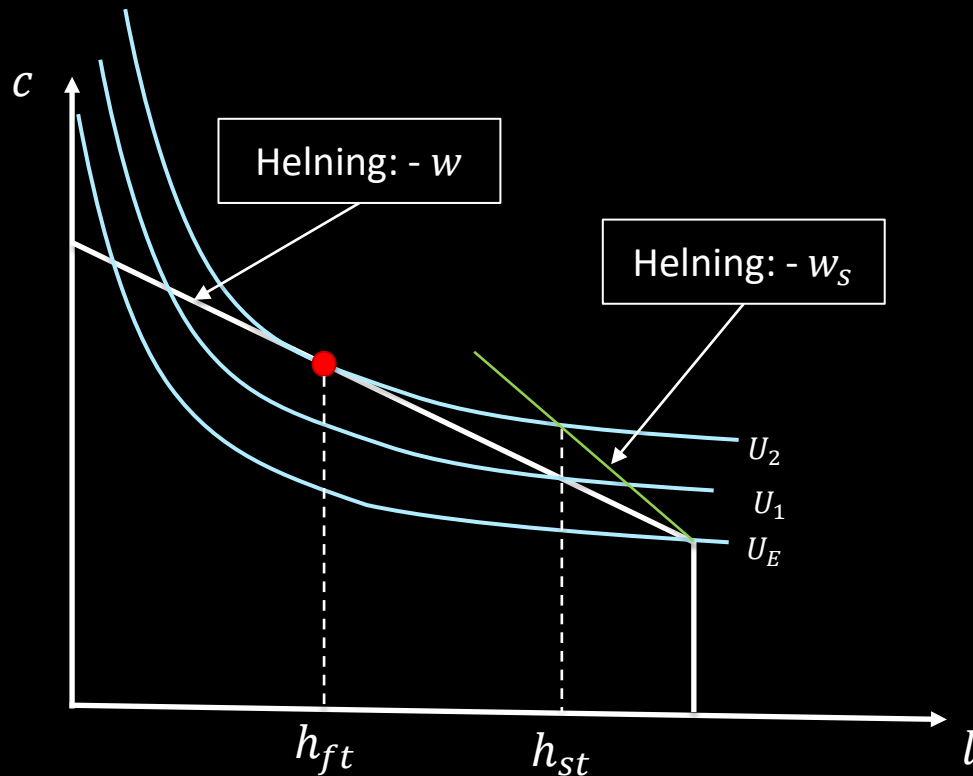

Staten subsidierer arbeidere slik at de ikke «taper for mye» på redusert arbeidstid

Staten subsidierer bedrifter slik at de er villig til å beholde arbeidere i jobb

2.1 Arbejdstidsregulering under **ufullkommen konkurranse**

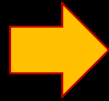
Korttidsarbeid (Short Time Work – STW)

2.1 Arbeidstidsregulering under **ufullkommen konkurranse**

Korttidsarbeid (Short Time Work – STW)

Statlig støtte til STW:

Gir insentiver til bedrifter å beholde arbeidere i produksjon (redusere h istedenfor L)

Gir erstatning til arbeidere slik at de ikke taper for mye av arbeidstidsreduksjonen

Kan redusere negative velferdsvirkninger av negative sjokker

Politisk spørsmål: Skal staten ha permitteringsordninger (STW)?

Dype økonomiske kriser

Risiko at arbeidsledighet fører til "hysteresis", som følge av tap av kompetanse → stor reduksjon i velferd

Redusert arbeidstid med støtte fra staten kan føre til at færre taper jobben og derved minke risikoen for hysteresis.

Empirisk forskning viser at STW reddet jobber under finanskrisen 2008

Utenom krisetider

Risiko for «free ride problemer»

Risiko for innlåsingeffekter → risiko for økt strukturell arbeidsledighet

2.3 Arbeidstidsregulering under **ufullkommen konkurranse**:

Gir kortere ukentlig arbeidstid flere jobb og lavere arbeidsledighet?

2.3 Arbeidstidsregulering under **ufullkommen konkurranse**

Generell regulering av ukentlige arbeidstimer

Se video 4.2

Idé:

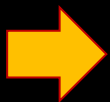

En reduksjon i standard-antall arbeidstimer per uke fører til at jobben deles på flere → lavere arbeidsledighet

Kan fungere **hvis** det er monopsoni i arbeidsmarkedet: Monopsoni-bedrifter kan sette lønna lavere og antall arbeidstimer høyere enn optimalt

Problem:

Empiriske studier viser at redusert arbeidstid **IKKE** vil føre til «job sharing», og at det fører til **høyere** arbeidsledighet.

2.3 Arbeidstidsregulering under **ufullkommen konkurranse**

Generell regulering av ukentlige arbeidstimer

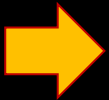
Årsaker til at en reduksjon i arbeidstid fører til høyere arbeidsledighet og færre jobb:

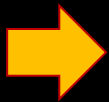
Antall timer og antall ansatte er ikke perfekte substitutt:

Det finns faste kostnader ved å ansette folk

Det koster å starte opp og avslutte jobb hver dag

Mange arbeidere krever kompensasjon for å gå ned i tid (høyere timelønn)

Se video 4.2

Politisk spørsmål 1: Skal staten regulere arbeidstid? (skal vi minke standard arbeidstid)

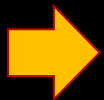
Om arbeidsgivere har monopsoni-makt og fagforeningene ikke kan få til en god avtale

Statlig regulering av arbeidstiden kan øke effektivitet

Fri arbeidstid: Bedriftene presser ned lønna, ansetter færre og krever at ansatte jobber flere timer enn under fullkommen konkurranse.

Arbeidstidsregulering: Bedriftene tvinges til å ansette flere (fungerer på samme måte som minstelønn).

Vilkår: Liten reduksjon i arbeidstid og mulighet å hindre bedrifter fra å minke produksjon.

Politisk spørsmål 1: Skal staten regulere arbeidstid? (skal vi minke standard arbeidstid)

I fravær av monopsoni

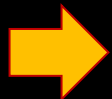

En reduksjon i standard arbeidstimer fører til høyere arbeidsledighet!

Årsaker:

En økning i antallet arbeidere koster mere enn en økning i antallet timer.

Bedriftene kostnads-minimerer gjennom å **minke** produksjon, **minke** antallet ansatte, og **øke** bruken av overtid.